

دفتر تحقیقات دانشجویی

۱. فلسفه و هدف

دفتر تحقیقات دانشجویی در دانشگاه های علوم پزشکی کشور با هدف تربیت محقق و نهادینه کردن روحیه و مهارت تحقیق در دانشجویان این دانشگاه ها تاسیس شده است. بی شک، دارا بودن منش تحقیق و تسلط بر فنون آن از بارزترین صفات عالی‌های انسانی است. دارا بودن روحیه و مهارت تحقیق به معنای آن است که یک دانشجو با ریزبینی و موشکافی تمامی ابعاد، جوانب و اجزای پدیده‌ها را مشاهده کند و با روش‌های علمی و صحیح تحقیق، پاسخ مساله‌ها و پرسش‌های در ذهن را بیابد. بنابراین، یافتن منش تحقیق، دستیابی به نوعی نگاه ویژه است. با توجه به آن که دانشجویان فعلی، گردانندگان فردای این کشور هستند، برخورداری آن‌ها از رویکرد تحقیقی نه تنها در حوزه‌ی دنیای فنی سبب پیشرفت‌های علمی و اقتصادی کشور می‌شود، بلکه در حوزه‌ی علوم انسانی و اجتماعی، به تولید نیروی انسانی بالغ‌تر و عاقل‌تر منجر می‌شود. از این رو، سرمایه‌گذاری بر این خیل عظیم جمعیت در دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور با توجه به اهمیت و جایگاه این رشته در سلامت عمومی، از ضرورت اولویت‌دار دولت به‌شمار می‌آید.

۲. ساختار سازمانی و حوزه‌های کاری دفتر تحقیقات دانشجویی

دفتر تحقیقات دانشجویی کشوری شامل تمامی دفاتر تحقیقات دانشجویی در دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور است. در هر دانشگاه، این دفتر مستقیماً زیر نظر معاون تحقیقات و فناوری دانشگاه قرار دارد و از نظر تنوع حوزه‌های کاری، گسترش و حجم کاری در دانشگاه‌های تیپ ۱ می‌تواند از مدیریت امور پژوهشی دانشگاه نیز فراتر رود. از این رو، باید دارای یک مدیر مستقل دانشگاهی باشد که هم‌اکنون با عنوان سرپرست دفتر شناخته می‌شود.

حوزه‌های کاری دفتر تحقیقات دانشجویی شامل آموزش (کارگاه‌ها و سمینارها)، پژوهش (کتاب، مقاله، خلاصه مقاله، طرح پژوهشی و مجله‌ی دانشجویی)، آموزشی - فرهنگی (بازدیدهای علمی، همایش‌ها و جشنواره‌ها) و فناوری (ثبت اختراعات و طرح‌های تجاری‌سازی شده) است.

۳. نقش و کارکرد دفتر تحقیقات دانشجویی

فعالیت کارآمد دفاتر تحقیقات دانشجویی در سطح کشور، نتایج کارکردی زیر را در برخواهند داشت:

- ۱.۲. تربیت نسل عاقل‌تر، بالغ‌تر و اخلاقی‌تر با پرورش روح تحقیق در دانشجویان مطابق با توضیحات پیش‌گفت؛
- ۲.۲. پُر کردن اوقات فراغت دانشجویان همراه با ایجاد شور و نشاط علمی (از راه ماهیت جذاب کار و گردهمایی‌ها و فعالیت‌های گروهی دانشجویی) و جلوگیری از پرداختن به امور بیهوده و هجو و احیانا انحرافات اجتماعی؛
- ۳.۲. ایجاد دلگرمی در دانشجویان و اتصال قوی‌تر آن‌ها به بدنه‌ی دانشگاه از راه ایجاد احساس تعلق به دفتر تحقیقات دانشجویی و نوعی احساس هویت در آن‌ها؛
- ۴.۲. افزایش قابل توجه تولیدات علمی و چاپ مقالات علمی معتبر (نمایه‌ی ۱ یا ۲) که در حال حاضر شاخص جهانی رونق علمی است. برای مثال، در دانشگاهی که حدود ۱۳۰۰۰ دانشجو دارد، فعال کردن فقط ۱۰٪ از دانشجویان خاموش در نگارش مقاله، آمار انتشار مقالات را تا ۱۳۰۰ مقاله در سال افزایش خواهد داد!
- ۵.۲. فعال تر کردن اعضای هیات علمی نسبتاً راکد از راه فعال کردن پژوهشی دانشجویان و انجام طرح‌ها و نگارش مقالات مشترک با اعضای هیات علمی یادشده. در این اشتراک کاری، دانشجویان نفر اول مقالات منتشر شده و اساتید، نویسندگی مسئول خواهند بود.
- ۶.۲. افزایش شمار اختراعات و ابداعات علمی و فناورانه در راستای سیاست‌های دولت در ارتباط با کاربردی کردن پژوهش‌ها و انجام پژوهش‌های دانش‌بنیان؛
- ۷.۲. تربیت هدفمند دانشجویان در مسیر سیاست‌های طرح نظام سلامت.

۴. فرصت‌ها

- ۱.۴. نهادینه شدن مفهوم و سازمان دفاتر تحقیقات دانشجویی در دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور و ارتباط و انسجام مطلوب آن با دفتر کشور تحقیقات دانشجویی؛
- ۲.۴. اتصال هزاران دانشجوی این دانشگاه‌ها در انواع مقاطع تحصیلی به سیاست‌های وزارت بهداشت و دولت و امکان استفاده‌ی همه‌جانبه از قابلیت‌های آن‌ها؛

۵. تهدیدها

- ۱.۵. تغییر مستمر قوانین و سیاست‌های دفتر کشور تحقیقات دانشجویی در خصوص دفاتر دانشگاهی و ارزیابی آن‌ها و نبودن ثبات در تصمیم‌گیری‌ها طی سال‌های اخیر؛
- ۲.۵. کمبود منابع مالی برای حمایت و پشتیبانی از دفاتر تحقیقات دانشجویی دانشگاهی؛
- ۳.۵. عدم دریافت حق مدیریت سرپرستان دفاتر دانشگاهی و دبیران آن‌ها و محسوب‌نشدن سنوات مدیریت در ارتقای اعضای هیات‌علمی؛
- ۳.۵. تصمیم ناگهانی و شتاب‌زده در تغییر نمودار سازمانی دفاتر تحقیقات دانشجویی و حذف جایگاه مدیران این دفاتر که به طور قطع به تنزل آن‌ها منجر خواهد شد.